

OBSAH

Předmluva k druhému vydání	9
I. díl	11
A. Úvod do obecné psychologie	11
D U S E V N I Z I V O T , P R E D M Ě T A M E T O D Y P S Y C H O L O G I E	13
I. Globální pohled na duševní život	13
1. Ilustrace problematiky	13
2. Vývoj nervové soustavy jako podmínka vývoje psychiky	19
3. Materiální substrát duševna	21
4. Dědičnost a prostředí	24
II. Předmět psychologie	26
III. Pracovní oblasti psychologie	27
IV. Metody psychologie	29
V. Metody fyziologie vyšší nervové činnosti v psychologickém výzkumu	36
VI. Přehled psychodiagnostických metod	38
U V E D E N I D O Z Á K L A D N I C H P O J M Ÿ O B E C N Ě P S Y C H O L O G I E	40
I. Osobnost, psychické procesy a stavы	40
II. Procesy gnostické	41
1. Vnímání	41
2. Představování	51
Představy	51
Asociace představ	53
3. Paměť	54
4. Učení a teorie učení	56
Pojetí učení	57
Problematika učení	58
Zapomínání	60
Paměť a učení	61
Vědomosti a dovednosti	63

Některé zvláštnosti mnéstických procesů	63
5. Myšlení a řeč	64
Analýza a syntéza	65
Abstrakce a determinace (konkretizace)	65
Indukce a dedukce	65
Pojem a vědecké poznání	66
Geneze myšlenkových pochodů	67
Řeč	67
6. Mentální úroveň (inteligence, intelekt)	68
Testy inteligence	68
Defektní mentální úroveň	71
7. Pozornost	72
III. Motivace a volní procesy (vůle)	75
1. Pudy (růst potřeb)	76
2. Vývojová řada chování	79
3. Zájmy a hodnoty (ideály)	81
4. Volný akt	83
5. Volní jednání (volní činnosti)	84
6. Pracovní křívka	84
7. Činnost a pohyby	85
8. Intenzita volního úsilí	86
9. Panické jednání (reakce)	87
IV. Emotivita	88
V. Vědomí a fázové stavy	93
Spánek synchronní a paradoxní	95
Hypnóza	95
VI. Osobnost	98
1. Pojem osobnosti	98
2. Některé teorie osobnosti	101
3. Typologické teorie osobnosti	102
4. Faktorový model osobnosti	106
5. Psychoanalytický (dynamický) model osobnosti	108
6. Současná problematika psychologie osobnosti	108
7. Osobnost, temperament, charakter	109
8. Interpersonální vztahy	110
VII. Náčrt vývojových etap lidského života	115
VIII. Stručný přehled hlavních fází lidského vývoje	117
PSYCHOLOGIE A JEJÍ HISTORICKÝ VÝVOJ	124
I. Česká a slovenská psychologie	128
II. Některé směry v moderní psychologii světové	130
1. Hlubinná psychologie	130
2. Tvarová a celostní psychologie	135
3. Duchovědná psychologie a personalismus	135

4. Behaviorismus, reflexologie, učení o vyšší nervové činnosti a novější so-větská psychologie	136
5. Kybernetika a klinická psychologie	138
III. Několik slov o významu experimentální psychologie	142
 II. díl	
B. Základy psychologie v lékařství	143
Úvodem	145
I. Psychologie nemocného	146
1. Autoplastický obraz nemoci	146
2. Ambivalentní prvky při prožívání nemoci	148
3. Kult nemoci	148
4. Podmíněnost autoplastického obrazu nemoci	149
5. Poměr pacienta k nemoci	154
6. Psychosomatické vztahy	156
7. Bolest	164
8. Strach a úzkost	167
9. Pocity méněcennosti	171
10. Prožívání nemoci v čase	172
11. Nevyléčitelně nemocný	174
12. Umírání a smrt	176
II. Psychologie zdravotníka	179
1. Iluze a deziluze	179
2. Osobnost zdravotníka	180
3. Vytváření kladného vztahu mezi lékařem a nemocným	182
4. Vztah sestry a nemocného	184
5. Profesionální psychická deformace	185
6. Lékařské chyby	188
7. Povinnost mlčenlivosti	189
8. Dary a úplatky	190
9. Unava	192
10. Iatropatogenie	193
III. Nemocný a zdravotnické prostředí	204
1. Prostředí jako léčebný činitel. Léčebně ochranný režim	204
2. Vztahy mezi nemocnými	219
3. Hospitalismus	221
4. Psychologie příbuzných a návštěv	224
5. Psychologie léčby a léků	226
6. Požívání alkoholických nápojů u nemocných	231
IV. Speciální problémy lékařské psychologie	232
1. Psychologie prevence a hygieny	232
2. Psychologie zdravotní výchovy	234
3. Psychologie pracovního posuzování	236
4. Speciální lékařská psychologie jednotlivých oborů	237

V. Duševní hygiena	259
1. K historii duševní hygieny	259
2. Ekonomickospolečenské podmínky	263
3. Praktické uplatňování duševní hygieny	265
4. Metody a organizace duševní hygieny	272
VI. Psychoterapie	273
1. Podstata psychoterapie	273
2. Několik pohledů na novodobou psychoterapii	275
3. Současné psychoterapeutické koncepce	278
4. Metody psychoterapie	280
5. Několik poznámek k psychoterapii dětí	284
6. Psychoterapie v ordinaci praktika	287
Výběr vědecké a popularizační literatury	290
Rejstřík věcný	297
Rejstřík jmenný	309